

конструкции и идеи, и да чака резултата, който съ събиране на материала и грижливо сравнение на разнитѣ данни самъ по себе ще изкочи; да не вижда никога въ нѣщата повече, отколкото може да се види, и да не гради фантастични хипотези, които следъ по-грижливо изучване или намиране на нови материали ще се обърнатъ на пухъ и прахъ; да не губи време съ излишни нѣща, особно не съ полемики, което въпрочемъ бѣше вече правило на стария П. Й. Шафарикъ. Той всѣкога се грижеше за стилистична краткостъ, яснота и разбраностъ, подъ явното влияние на французски образци. На своитѣ ученици всѣкога обясняваше, какво значение има при научнитѣ изследвания знанието на литературата съ библиографични студии; самъ всѣкога е гледалъ да бжде запознатъ съ библиотекитѣ и архивитѣ и съ тѣхната организация. Интересно е, че между нѣкогашнитѣ му ученици трима сж днесъ библиотекари: д-ръ Зибъртъ въ чешкия Музей, д-ръ Радоничъ въ Нови Садъ и Аргировъ въ София.

При туй Иречекъ не бѣше само кабинетенъ ученъ. Той умѣше да наблюдава и самия животъ. А. Н. Пипинъ пише (въ Вестникъ Европы, 1891 ноемврий за „Cesty po Bulharsku“ и „Fürstenthum“: „Авторътъ остава независимъ и безпристрастенъ наблюдателъ, който еднакво отбелязва и добритѣ и лошитѣ качества на българския народъ и на тази интелигенция, що стои на чело на сжщия народъ. Той не изказва свое мнение за дадена минута, па и споредъ характера на книгата не можеше туй да направи, но съобщава богатъ материалъ на тѣзи, които би искали добросъвестно да разбератъ сегашното положение на нѣщата въ България“ (стр. 306). За „Cesty“ Пипинъ казва: „За бждеция изследвачъ неговата книга ще остане, безъ съмнение, важенъ източникъ отъ сведения за България въ края на 19 столѣтие (стр. 295)“. И Луи Леже изтъкна у Иречека „les merveilleuses qualités d'observation“, които доказалъ съ своитѣ студии върху крайдунавскитѣ и балкански земи; съжالياва само, че не могълъ да разпростре тѣзи си студии и върху Македония (Bibliothèque Universelle 1889 януарий, стр. 115). Д-ръ Иванъ Д. Шишмановъ намира у Иречека обективностъ, извънредна богата съдържателностъ и прекрасенъ стилъ, оживенъ отъ духовити бележки и здравъ хуморъ. „Господинъ Иречекъ има рѣдката дарба съ две-три думи да очертава характера, и то съ удивителна вѣрностъ. Въ „Fürstenthum Bulgarien“ има нѣколко такива психологически силуети, които заслужватъ да се нарекатъ виртуозни“ (Сборникъ за народни умотворения, т. 5).

За студията на Иречека върху законника на сръбския царъ Стефанъ Душанъ д-ръ Радоничъ казва, че писателътъ проявява „както всѣкога основно и всестранно познаване на изворитѣ, прекрасно нареждане на историческитѣ данни и ясни и сигурни заключения отъ своитѣ изследвания“ (Лѣто-